

لیکونکی: پیپ ایسکوبار (Pepe Escobar).

منبع او دخپریډو نیټه: کریدل «2024-04-01»

ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

د ساحل "د مقاومت محور

The Sahel's 'Axis of Resistance'

افریقایي ساحل د لویدیځ نوي استعمار پر وړاندې پاڅون کوي - د بهرنیو ځواکونو او اډو ایستل، د بدیل اسعارو رامینځته کول، او زاړه څو ملتونه ننګوي. څو قطبي، په هر صورت، پرته له مقاومت پرته ګل نشي کولی خپله لاره هواره کړي.

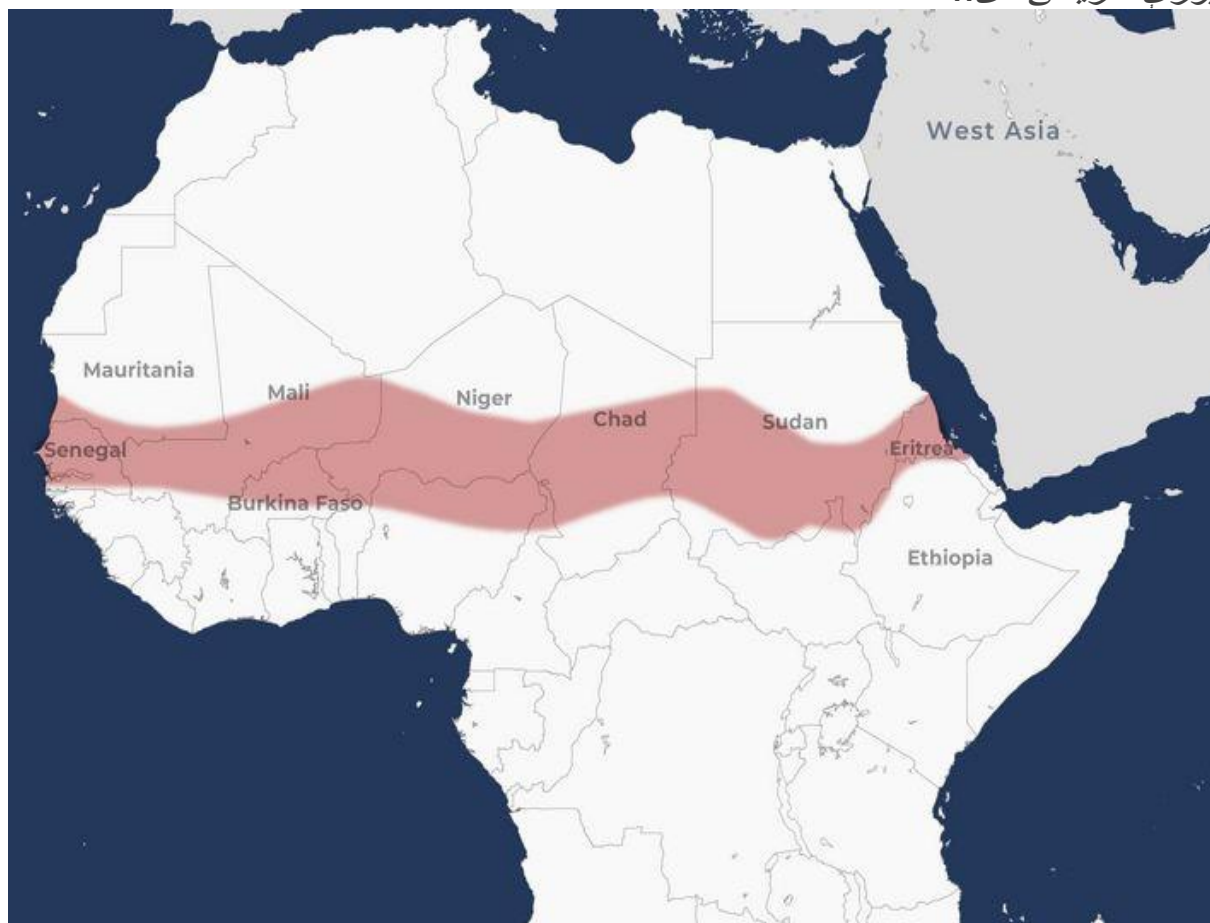
The African Sahel is revolting against western neocolonialism – ejecting foreign troops and bases, devising alternative currencies, and challenging the old multinationals. Multipolarity, after all, cannot flower without resistance paving its path.



د ساحل اصطلاح د صحارا صحرا او سوانا سیمو ترمنځ د شمالي - مرکزي افریقا نیمه وچه سیمه په توګه تعریف کېدی شي. دا ژباړل کېدی شي او په عربي کې د ساحل معنی لري. اصطلاح د صحارا دښتې لاندې او د شمالي - مرکزي افریقا د سوانا څخه پورته پورته ذکر شوي انتقالي سیمې تشریح کولو لپاره کارول کېږي... **تفصیل ددی قلم**

په مختلفو جغرافیو کې د مقاومت د محورونو ظهور د اوږدې او بادي پروسې یوه نه بیلیدونکې ضمني محصول دی چې موږ د څو قطبي نړۍ په لور رهبري کوو. دا دوه شیان - د هیګمون مقاومت او د څو قطبي ظهور - په بشپړ ډول بشپړونکي دي .

په لویدیځه اسیا کې د مقاومت محور - په ټوله عربي او اسلامي هیوادونو کې - اوس د مقاومت محور د خپلې روحي خور په توګه موندلې چې په افریقا کې د سهیل، لویدیځ څخه تر ختیځ، سینیګال، مالي، بورکینا فاسو، او نایجریا څخه تر چاد، سوډان او اریټریا پورې غزیدلې دی..



د نایجر په څیر، چیرې چې د نوي استعمار په وړاندې د واک بدلون د پوځي کودتا سره تړاو درلود، په سینیګال کې، د واک بدلون مستقیم د ټولپوښتنې څخه راځي.

سینیګال د مارچ په 24 په ټول هیواد کې په ټولټاکنو کې د 44 کلن باسیرو دیوماي فای په پراخه بریا سره ځان نوي دور ته داخل کړ. د ماليي یو پخوانی مفتش چې یوازې په زندان کې یې پنځلس ورځې تیرې کړې وې، فای (Faye) د یونا پیژانده پین - افریقایي مشر پروفایل سره راپورته شو ترڅو د فرانسوي ګوډاګي واکمن **مکي سال** لاندې "په افریقا کې تر ټولو باثباته ډیموکراسي" بدله کړي.

د سینیګال راتلونکي ولسمشر اوس په بورکینا فاسو کې 36 کلن **ابراهیم تورور**، 46 کلن **ابی احمد** په ایتوپیا کې، 48 کلن **اندري راجویلینا** په ماداګاسکر کې او همدارنګه د راتلونکي سوپر ستار 44 کلن **جولیوس مالینا** سره په سویلي افریقا کې د نوي برخې په توګه یوځای کېږي. ځوان پان افریقي نسل په حاکمیت تمرکز کوي. په خپل ټاکنیز منشور کې، فای ژمنه وکړه چې د سینیګال حاکمیت له اتلس څلو څخه کم نه وي.

جيو اقتصاد د دې بدلونونو کليدي ده. لکه څنگه چې سينيگال د تيلو او گاز د پام وړ توليد کونکی کيږي، فاي به د کان کيندنې او انرژي قرار داونو بيا خبرې اترې وکړي، پشمول د برتانيا پټروليم (BP) او د انگلستان د سرو زرو کان آپريټر، د کان کيندنې پای ته رسيدو سره ترټولو لوی.

په مهمه توگه، هغه پالڼ لري چې د استحصال کونکي CFA فرانک - د فرانسې تر کنټرول لاندې اسعارو سيستم چې په 14 افريقايي هيوادونو کې کارول کيږي له مينځه يو سي - حتی د نوي استعماري ځواک فرانسې سره د اريکو بيا رغولو برخې په توگه د سينيگال لور سوداگريز شريک. فاي، د ملگري شې جينپينگ په غږولو سره، د "گټلو" ملگرتيا غواړي.

د ساحل ايالتونو اتحاد ته نوځی

فاي تراوسه روښانه نه ده چې ايا هغه غواړي فرانسوي اردو له سينيگال څخه وبا سي. که دا پيښ شي، پاریس ته ضربه به بي ساري وي، ځکه چې د پيټيت روی ايمانويل ميکرون او فرانسوي تاسيسات سينيگال کليدي لوبغاړی گڼي کله چې د نايجر، مالي او بورکينا فاسو د بندولو خبره راځي، کوم چې لا دمخه د پاریس څخه وتلي دي (سهيل) دوری.

دري وروستني ايالتونه، چې د سهيل ايالتونو اتحاد يي جوړ کړی دی (*Aliance des Etats du Sahel*، AES، په اصلي فرانسوي کې)، نه يوازې د سيريل سپکاوی وروسته د پاریس لوی خوبونه دي، بلکې د امريکا لوی سر درد هم دی - چې په دې برخه کې څرگند شوی. د واشنگټن او د نايجيريا پلازميني نيامي ترمنځ د نظامي همکارۍ په زړه پورې ماتول.

د متحده ايالاتو د ډيپ ريا ست يا د (Deep States) په وينا مجرم، البته، دروسيې ولسمشر ولاديمير پوتين دی.

په ښکاره ډول، د متحده ايالاتو په بيلت وړ کې هيڅوک د تير کال راهيسې د روسيې - افريقا ډيپلوماتيک لانجې ته پاملرنه نه ده کړې، چې له ساحل څخه تر نوي افريقايي BRICS غړو مصر او ايتوپيا پورې ټول کليدي لوبغاړي پکې شامل دي.

په سهيل کې د يوه قوي متحد په توگه د نايجر په اړه دهغي د پخوانۍ نظريې برعکس، واشنگټن اوس مجبور دی چې د نايجر څخه د خپلو سرتيرو د ايستلو لپاره د کيلنټر نيټه وړاندې کړي - وروسته له دې چې د نظامي همکارۍ تړون لغوه شو. پنتاگون نور نشي کولی د نايجيريا په خاوره کې په نظامي روزنه کې برخه واخلي.

په اګادیز او نیامي کې دوه مهمې ادې شتون لري - چې پنتاګون د جوړولو لپاره 150 ملیون ډالر مصرف کړي. نیامي یوازې په 2019 کې پای ته رسیدلی او د متحده ایالاتو د اردو د افریقایي قوماندې ، AFRICOM لخوا اداره کېږي.

عملیاتي موخې، د اټکل له مخې، په اسرار کې پټې دي. د نیامي اډه په اصل کې د انټل مرکز دی، د MQ-9 رېپر ډرون لخوا راټول شوي ډاټا پروسس کوي. د متحده ایالاتو هوایی ځواک هم په ساحل کې د عملیاتو لپاره د ډیرکو ایر ډروم د ادې په توګه کاروي.

اوس شیان واقعي په زړه پوري کېږي ، ځکه چې په ډیر ګو کې د CIA د ډرون ادې شتون ، چې د یو څو فعالینو لخوا اداره کېږي ، حتی نه منل کېږي. دا تیاره اډه په مرکزي افریقا کې هرچیرې د انټل راټولولو ته اجازه ورکوي ، له لویدیز څخه شمال ته. دې ته د سي آی ای د پخواني مشر مایک پومپيو یوه بله کلاسیک مثال ووايه "مورن دروغ وایو، مورن خیانت کوو، مورن غلا کوو."

په نایجر کې شاوخوا 1,000 امریکایي سرتیري شتون لري چې ممکن ډیر ژر له وتلو سره مخ شي. امریکایان د وینو تویولو د مخنیوي لپاره هر څه کوي. یوازې پدې میاشت کې ، د افریقا لپاره د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو مرستیال وزیر مولي فاي دوه ځله نایجر ته سفر وکړ. په نایجر کې د اډو له لاسه ورکول به واشنگتن ته د پاریس په تعقیب د ساحل کنټرول له لاسه ورکړي - ځکه چې نایجر روسیې او ایران ته نږدې کېږي.

دا ادې د باب المنډب د څارني لپاره اړین ندي. دا ټول د ساحل په اړه دي، بي پیلوټه الوتکې په خپل حد کې فعالیت کوي او په لید کې د هرې خپلواکې فضا څخه سرغړونه کوي.

په تصادفي توګه، د نیامي څخه یو لوی پلاوی د جنوري په میاشت کې مسکو ته تللی و. بیا، تیره اونۍ، پوتین د مالي د موقت ولسمشر، اسیمي ګویټا ، او د نایجر د پوځي جنټا ولسمشر عبدالرحمن تیجیاني سره په تلفوني اړیکو کې د امنیتي همکارۍ په اړه خبرې وکړې مخکې له دې چې د کاناګو جمهوریت له ولسمشر ډینس نګیسوسو سره خبرې وکړي.

د عاج ساحل: د امپراتورۍ شاته تګ

د لویدیځ پلوه ګوډاګی رژیمنونه په ټوله افریقا کې په چټکۍ سره د کمیدو په حال کې دي. د ساحل ایالتونو اتحاد - مالي، بورکینا فاسو او نایجر - کیدای شي د افریقي د مقاومت د محور مخکښ وي، خو د جنوبي افریقا، ایتوپیا او مصر په څیر د بریکس د بشپړ غړو په توګه نور هم شتون لري - د جدي یادونه نه کوي. د BRICS+ راتلونکي څپي لپاره نوماندان، لکه الجزایر او نایجیریا.

روسیه، دیپلوما تیکه او چین، په سوداگریزه توگه، د روسیې او چین ستراتیژیکي ملگرتیا بشپړ وزن، په روښانه توگه په اوږده لوبه تمرکز کوي - په ټوله کې افریقا د یو څو قطبي مهم لوبغاړي په توگه شمیرل کیږي. اضافي شواهد تیره میاشت په مسکو کې د څو قطبي کنفرانس په جریان کې یوځل بیا چمتو شوي، چیرې چې د بینین څخه کرشماتي پان افریقای مشر کیمي سیبا یو له سوپر ستورو څخه و.

د پین - یوریشیا دیپلوماتیکي کړۍ حتی ځان ته اجازه ورکوي چې په پاریس کې د لی پیټ روی لخوا د وروستي هیسي فت په اړه ټوکې وکړي. په ساحل کې د فرانسې بشپړ سپکاوی احتمال د میکرون د سینه وهلو گوانتونو څخه یو له چلونکو څخه دی چې اوکراین ته فرانسوي سرتیري واستوي - چې په ریکارډ وخت کې به د روسانو لخوا په سټیک تاریر بدل شي - او د ارمنیا د اوسني روسوفوبیک سټینتونو ملاتړ ته لیوالتیا ده. په تاریخي توگه، حقیقت پاتې دی، چې افریقایانو د شوروي اتحاد پخوانی شوروي خورا ډیر نرم او حتی ملاتړی گنلې و کله چې د طبیعي زیرمو د غلا کولو خبره راغله؛ دغه نېک نیت اوس چین ته هم لېږدول شوی دی.

د سیمه ایز ادغام پلټنې فارم په توگه، د ساحل ایالتونو اتحادیه هرڅه لري چې د لوبې بدلونکي کیدو لپاره یې اخلې. د فای لاندې سینیکال ممکن په پای کې یوځای شي، مگر گینا دمخه د باور وړ سمندري لاسرسي سره اتحاد چمتو کولو جغرافیایي ظرفیت وړاندیز کوي. دابه د لویدیځ کنټرول شوي، نایجیریا میشته ECOWAS پرمختللی ختمیدو لامل شي.

بیا هم، هیڅکله د هیگمون ځواکمن خیمې له مینځه وړي. د پنټاگون ماسټر پلان دا نه غواړي چې افریقا یو څو قطبي روسیه - چین - ایران د نفوذ ساحې ته پریږدي. بیا هم د سهیل د مقاومت په محور کې هیڅوک د متحده ایالاتو د "ترهگری گوانش" کارت نه اخلې. په افریقا کې تر 2011 پورې واقعا صفر ترهگری شتون درلود، کله چې نایتو لیبیا په یوه ویجاړه ځمکه بدله کړه، بیا یې په ځمکه کې بوتان واچول او په ټوله وچه کې یې نظامي اډې جوړې کړې.

تر دې دمه، د ساحل ایالتونو اتحاد د حاکمیت لومړۍ معلوماتي جگړه گټلې، لاسونه . مگر هیڅ پوښتنه نشته چې امپراتورۍ به بیرته برید وکړي په هر صورت، ټوله لوبه د بیلټ ویز عالی پارونیا سره تړلې ده چې روسیه د ساحل او مرکزي افریقا په نیولو سره.

د عاج ساحل ته ننوتی، اوس چې سینیکال ممکن د ساحل ایالتونو اتحاد سره فلټرینګ پیل کړي. د عاج ساحل د مثال په توگه د چاد په پرتله د واشنگتن لپاره خورا ستراتیژیک دی ځکه چې د ایوریان سیمه د ساحل اتحاد ته خورا نږدې ده بیا هم، چاد لا دمخه خپله

بهرنی پالیسی بیا تنظیم کری، کوم چی نور د لویدیخ کنترول نلری او مسکو ته د نردي کیدو لپاره د نوي ټینگار سره راضي .

د امپراتوری لپاره څه شی دی؟ شاید د متحده ایالاتو "ترهگری ضد" بی پیلوټه الوتکې د پاریس سره د عاج ساحل کې د فرانسې په اډه کې شریکې کړي ترڅو د ساحل اتحاد په کنترول کې وساتي .دی ته سپکاوی شوی گالیک مرغ ووايه چې په لویدیز افریقا کې هیگمون غیزه کوي پرته لدې چې حتی د باسي کروسینټ ټوټې ترلاسه کړي.

----- **په درناوی «03-04-2024»**